

- передбачити можливі наслідки та оцінити як ймовірність їх виникнення, так і силу їх впливу;
- провести комплексно оцінювання та аналіз інвестиційного ризику на мікрорівні;
- визначити періодичність моніторингу ризику мікрорівня та встановити напрями і методи його регулювання.

Разом з тим, в умовах ринкових відносин проблема оцінювання ризиків фінансово-господарської діяльності підприємства набуває самостійного теоретичного та прикладного значення як важлива складова частина теорії та практики управління. Оцінювання ризиків може бути двох типів: якісне та кількісне. Якісне оцінювання ризиків передбачає виявлення ризиків, що притаманні реалізації передбачуваного рішення, визначення кількісної структури ризиків та виявлення найбільш ризикових областей в розробленому алгоритмі прийнятого рішення. Кількісне оцінювання ризиків передбачає визначення ступеня конкретних ризиків. Основною задачею в методиці оцінювання ризиків є їх систематизація та розроблення комплексного підходу до визначення ступеня ризику, що впливає на фінансово-господарську діяльність підприємства [4].

Висновки. Отже, нині, в умовах невизначеності економічного середовища в Україні, оптимізація механізму управління інвестиційними ризиками є нагальною потребою, оскільки одними з головних сучасних проблем управління економікою підприємств є проблеми, пов'язані з інвестиційною діяльністю. Ефективне управління ризиками інвестиційної діяльності сприяє зменшенню фінансових втрат, спричинених ризиками, оптимізації управління фінансами та стабілізації фінансового стану загалом.

Відтак у цьому дослідженні розглянуто тільки деякі проблеми управління інвестиційними ризиками підприємств. На нашу думку, найперспективнішими напрямами подальших науково-практичних досліджень є розроблення та впровадження найефективніших методів аналізу й оцінювання інвестиційних ризиків, побудова карти ризиків інвестиційного простору України, систематичне надання ризик-інформації органам державного управління. Адже ступінь володіння надійною інформацією безпосередньо визначає ступінь володіння ситуацією.

Література

1. Бланк І.А. Інвестиційний менеджмент / І.А. Бланк. – К. : Вид-во "Ельга", "Ніка-Центр". – 2006. – 552 с.
2. Глібчук В.М. Моделювання і оптимізація інвестиційних ризиків на підприємствах в умовах невизначеності / В.М. Глібчук // Галицька академія : зб. наук. праць Ін-ту менеджменту та економіки. – 2010. – 2010. – № 1. – С. 263-269.
3. Глушевський В.В. Методологічні основи концепції управління ризиками підприємницької діяльності / В.В. Глушевський // Фінанси України : журнал. – 2009. – № 10. – С. 57-72.
4. Кириченко О.А. Інвестування : підручник / О.А. Кириченко, С.А. Євдохін. – К. : Вид-во "Знання", 2009. – 273 с.
5. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент / Г.Г. Кірейцев. – Житомир : Вид-во ЖПІ, 2001. – 440 с.
6. Лысюк А.П. Модели учета рисков в оценке эффективности реальных инвестиций : монография / А.П. Лысюк, С.С. Шаповал, Ю.Н. Свиначев. – Одесса : Вид-во "ТЭС", 2004. – 96 с.
7. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : підручник / Т.В. Майорова. – К. : Вид-во "Центр навч. літ-ри", 2009. – 470 с.
8. Стеблецька Ю.І. Управління фінансовими ризиками в системі фінансової безпеки суб'єктів підприємництва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 / Ю.І. Стеблецька, Львів. держ. фінансова акад. – Львів : Б.в., 2013. – 20 с.

9. Скопенко Н.С. Теоретико-методичні основи факторного аналізу ризику в умовах нечіткої оцінки окремих чинників / Н.С. Скопенко // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну : зб. наук. праць. – К. : Вид-во КНУДТ. – 2005. – № 4 (24). – С. 39-44.

Надійшло до редакції 24.02.2016 р.

Румянцева Г.И. Стабилизация финансового состояния предприятия в контексте оптимизации механизма управления инвестиционными рисками

В условиях рыночной экономики инвестирование сопряжено с риском недополучения ожидаемых результатов в установленный срок или потерей средств. В связи с этим, возникает необходимость количественной оценки степени риска капиталовложения и потребность оптимизации механизма управления рисками инвестиционной деятельности. Рассмотрены сущность и виды инвестиционных рисков в деятельности отечественных субъектов хозяйствования по различным классификационным признакам, на базе которых обнаружены характеристики инвестиционных рисков в реальном и финансовом инвестировании. Исследование методологических основ управления инвестиционными рисками позволило конкретизировать приемы и методы их нейтрализации и выявить специфику распространенных механизмов анализа указанных рисков. Предложен алгоритм оценки риска инвестиционного проекта, применение его позволит принять правильное решение о целесообразности реализации проекта в условиях неопределенности внешних факторов экономической среды.

Ключевые слова: инвестиции, риск, диверсификация, страхование, хеджирование, распределение рисков.

Rumyantseva H.I. Stabilizing of the Finance State of an Enterprise in the Context of Optimization of Investment Risk Management

In a market economy investment goes with the risk of shortfall in the expected results of the due date or the loss of funds. In this connection it is necessary to quantify the risk of invested funds and the need to optimize investment risk management. The essence and types of investment risks in domestic business entities on different classifications, based on which the investment risk characteristics found in real and financial investment are studied. Some methodological foundations of investment risk management have made it possible to specify the techniques and methods of neutralization and specificity to detect the most common mechanisms for analysing these risks. The algorithm for the risk assessment of the project is provided. Its application will allow making the right decision about proper application of the project in uncertain economic environment external factors.

Keywords: investments, risk, diversification, insurance, hedging, distribution of risks.

УДК 336.225.61(100+477)

МІЖНАРОДНИЙ ОБМІН ПОДАТКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ: ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

Н.М. Руцишин¹, Н.В. Галько²

Розкрито принципи, види та сучасний стан обміну інформацією між податковими органами України та іноземними юрисдикціями. Проаналізовано міжнародні стандарти розкриття та обміну інформацією в цілях оподаткування та стану їх запровадження в українське податкове законодавство. Сформовано пропозиції щодо інтеграції принципів міжнародного обміну інформацією, зокрема у найбільш прогресивній його формі – автоматичного обміну, з метою підвищення ефективності адміністрування податків та протидії ухиленню від сплати податків українськими платниками.

¹ доц. Н.М. Руцишин, канд. екон. наук – Львівська КА;

² аспір. Н.В. Галько – Львівська КА

Ключові слова: міжнародне оподаткування, податкова інформація, податкове навантаження, рівень оподаткування, податкове законодавство, платники податків, обмін податковою інформацією, система оподаткування.

Постановка проблеми. Основи сучасної системи міжнародного оподаткування сформувалися після закінчення Другої світової війни та тривалий час не зазнавали істотних змін. Як наслідок, останнім часом міжнародні бізнес-групи поширили практику активного та інколи агресивного використання неузгодженості систем оподаткування окремих юрисдикцій та преференційних положень податкових конвенцій з метою максимального зниження податкового навантаження на свою діяльність. Завдяки цьому, поряд з надприбутками досягається низький рівень оподаткування доходів або відсутність їх оподаткування взагалі. Враховуючи те, що наявні механізми боротьби з уникненням оподаткування не досягли очікуваного ефекту та результату, у 2012 р. країни G20 порушили питання щодо зміни існуючих правил міжнародного оподаткування з метою підвищення їх ефективності та забезпечення практичної реалізації права країн на належне використання своїх податкових прав. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) у відповідь на заклик країн G20 19 липня 2013 р. опублікувала План заходів з протидії розмиванню бази оподаткування та переміщенню доходів (Base Erosion and Profit Shifting (BEPS)) [9], одним з яких стало удосконалення механізмів обміну податковою інформацією.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впровадження та результативності міжнародного обміну податковою інформацією України з іншими державами досліджено в опублікованих наукових працях В.І. Гальчинського, О.Н. Гаркушенко, В.М. Гейця, Б.М. Данилишина, С.І. Дорогунцова, Н.С. Залуцької, Б.А. Карпінського, О.Л. Кашенко, Л.Г. Мельника, В.С. Міщенко, В.М. Трегобчука.

Мета роботи – аналіз міжнародних стандартів розкриття й обміну інформацією в цілях оподаткування та стану їх упровадження в українське міжнародне податкове законодавство.

Виклад основного матеріалу. Раніше провідні світові держави були готові закрити очі на те, що великі транснаціональні корпорації заощаджують на податках, використовуючи оптимізаційні схеми. Проте стабільно високі дефіцити бюджету та економічна криза, яка все ще триває, змушують уряди країн змінювати підходи до контролю за податковою оптимізацією. На початку 2015 р. свої стратегії боротьби з ухиленням від сплати податків презентували США та Велика Британія. Україна, де проблема виведення капіталу в офшори стоїть не менш гостро, намагається слідувати світовому тренду.

Кооперація на міжнародному рівні з приводу обміну податковою інформацією є ефективним інструментом, що дає змогу податковим органам деяких держав діяти в рамках внутрішнього податкового законодавства та положень міжнародних податкових конвенцій без порушення суверенітету інших країн і прав платників податків, з метою запобігання зловживанням у сфері податкового планування та ухилення від сплати податків, а також створення додаткових доходних статей у своїх бюджетах.

Водночас важливе значення така міжнародна співпраця має й тому, що сфера діяльності податкових служб окремих держав є доволі обмеженою.

Здійснення незалежних повноважень, включаючи повноваження щодо збирання інформації, що стосується певних осіб або подій, як правило, обмежується територією юрисдикції відповідного податкового органу.

Міжнародний обмін інформацією в цілях оподаткування передбачає, поперше, встановлення фактів, за якими повинні застосовуватися положення податкових конвенцій, а по-друге, метою обміну інформацією може бути надання допомоги одній з договірних сторін щодо адміністрування або виконання внутрішнього податкового законодавства.

Податкова інформація – це документовані або публічно оголошені відомості, що стосуються адміністрування або виконання внутрішнього законодавства у сфері оподаткування [7]. Що ж стосується визначення поняття обміну податковою інформацією – то це напрям міжнародного співробітництва, що полягає у виконанні державою міжнародних зобов'язань шляхом надання адміністративної допомоги, що полягає у здійсненні заходів, спрямованих на надання інформації відповідно до запитів компетентних органів іноземних держав згідно з укладеними міжнародними договорами, та ґрунтується на принципі взаємності [4].

Основними принципами обміну податковою інформацією є:

- прозорість та поширення обміну інформацією;
- чітке правове регулювання обміну інформацією за запитом;
- охоплення обміну інформацією як із цивільних, так і кримінальних питань;
- зобов'язання сторін мати доступ до банківської інформації та інформації про власників;
- забезпечення конфіденційності інформації про платників податків [7].

На сьогодні серед запитів, що найчастіше надсилаються фіскальними органами за кордон, можна виділити такі:

- щодо підтвердження реєстрації нерезидента;
- щодо засновників компанії-нерезидента;
- наявність відповідних дозвільних документів (наприклад, ліцензій);
- про умови укладених контрактів, фактичні ціни придбання товару;
- підтвердження отримання товару (надання послуг) та рівня цін;
- щодо факту та способу взаєморозрахунків між платниками [8].

Практична реалізація обміну податковою інформацією здійснюється шляхом таких видів обміну: за запитом, спонтанний та автоматичний.

Обмін на підставі запитів (спеціальних або звичайних) від компетентних органів договірної сторони може містити такі положення: статус резидента фізичної або юридичної особи, податковий статус юридичної особи, характер доходу в країні джерела, офіційно задекларовані доходи і витрати, банківську інформацію, бухгалтерські записи, фінансові звіти і т. ін. Що ж стосується проведення спонтанного обміну, то прецедентом для його проведення може бути результат податкової перевірки.

Сьогодні великі надії у світі покладаються на автоматичний обмін податковою інформацією (АОП). АОП передбачає систематичне і періодичне передання даних про платників податків із країн-джерел доходів у країні резидентства, активними суб'єктами якого виступають фінансові установи. За такої співпраці податкові органи можуть своєчасно дізнаватися про ухилення від сплати податків з боку навіть тих компаній, за якими раніше не спостерігалось

ознак порушень. Обмін податковою інформацією повинен регулюватися міжнародними юридичними інструментами, серед яких є:

- двосторонні податкові конвенції, що ґрунтуються на типових Конвенціях ОЕСР та ООН про уникнення подвійного оподаткування щодо податків на дохід і капітал;
- міжнародні інструменти, спеціально розроблені для цілей адміністративної взаємодопомоги з податкових питань;

Директиви ЄС про взаємну допомогу з питань обміну інформацією щодо ПДВ та акцизних зборів у межах Європейського Союзу; міжнародні угоди про допомогу в судових справах, наприклад Європейська конвенція про взаємну допомогу з кримінальних питань у випадках кримінального переслідування за податкові злочини [5, с. 416; 4, с. 33]. Що ж стосується конкретно українських заходів з метою здійснення міжнародного обміну інформацією, то наша держава услід за іншими країнами світу має в розпорядженні низку інструментів [7, с. 166; 7]. Конвенцію про взаємну адміністративну допомогу в податковій сфері підписано 1988 р. у Страсбурзі та розроблено спільно з Європейським Союзом і Організацією економічного співробітництва та розвитку. Вона встановлює порядок обміну інформацією про сплату всіх видів податків між компетентними органами держав-учасниць. У ній також передбачено проведення податкових перевірок за кордоном, одночасні інспекції та надання допомоги зі стягнення [1]. Україна у 2004 р. долучилася до Конвенції, яка набула чинності з 2009 р. У перспективі уряд може використати її для створення своєї мережі багатосторонніх договорів про АОП, оскільки конвенція вимагає підписання окремих угод між компетентними органами договірних сторін, яких може бути відразу кілька.

У разі потреби, в отриманні податкової інформації від іноземних органів з метою перевірки дотримання законності операцій, здійснених між українськими підприємствами та їх закордонними контрагентами, підрозділи Державної фіскальної служби України можуть отримувати дані від податкових органів 71 країні світу, з якими Україна має підписані Міжнародні Конвенції про уникнення подвійного оподаткування (КУПО) [3].

На основі таких міжнародних договорів Державної фіскальної служби Україна уклала низку угод із країнами СНД та ЄС. На особливу увагу заслуговує договір із Бельгією, в якому є розділ про АОП [6]. І хоча угода діє з 2003 р., є великі сумніви, що сторони коли-небудь обмінювалися податковою інформацією в автоматичному режимі. КУПО передбачає обмін даними, проте у ній часто є і застереження про нерозкриття торговельних, підприємницьких, промислових, комерційних і професійних таємниць. За бажання, її можна використовувати як привід для того, щоб не надавати інформацію.

Також далеко не всі такі договори можуть стати базою для впровадження АОП – Організація економічного співробітництва і розвитку спеціально перевіряє їх на відповідність міжнародним стандартам. Їм, наприклад, не відповідають угоди України зі Сінгапуром, Латвією, ОАЕ і Люксембургом – великими банківськими та фінансовими центрами. Водночас як основа для АОП цілком годяться Конвенції з Грузією, Македонією й Індонезією [6]. Доходами, за якими здійснюється інформаційний обмін відповідно до угод про уникнення подвійного оподаткування, є: дивіденди; відсотки; роялті; директорські гонорари;

винагороди за надання незалежних послуг; доходи від здачі майна в оренду; комісійні та інші подібні виплати [8].

Європейський Союз став першим регіоном, який упровадив АОП як головний інструмент боротьби з ухиленням від сплати податків. Вперше ця система запрацювала з 2005 р. на основі Європейської директиви про оподаткування заощаджень (EU Savings Tax Directive) [9]. Відтоді члени ЄС почали автоматично обмінюватися інформацією про доходи, які резиденти одних країн Союзу отримують в інших його членах. При цьому банки інформують податкові служби, зокрема про відсотки за вкладками, зароблені приватними особами-резидентами ЄС. У жовтні 2014 р. Рада міністрів фінансів і економіки країн Євросоюзу вирішила розширити директиву про боротьбу зі шахрайством і ухиленням від сплати податків. Незабаром уся фінансова інформація про резидентів ЄС має стати відкритою. Очікується, що податкові служби Союзу почнуть обмінюватися даними на щорічній основі з 2017 р. [6]. Водночас варто зазначити, що Україна зможе приєднатися до системи АОП з Європейським Союзом тільки коли стане членом Союзу.

17 грудня 2008 р. Верховна Рада України прийняла Закон "Про ратифікацію Конвенції про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах", який набув чинності з 2009 р. Конвенція, яка нараховує 85 учасників, серед яких усі країни G20, передбачає спрощений механізм обміну інформацією між контролюючими органами держав щодо будь-яких загальнодержавних та місцевих податків та зборів, окрім мита, та щодо будь-яких осіб (зокрема і резидентів третіх держав) [8].

На сьогодні на основі Конвенції з'явилась можливість отримання інформації від офшорних юрисдикцій, банки та компанії яких можуть використовуватися зловмисниками у схемах ухилення від сплати податків та відмивання коштів. Зокрема, серед таких юрисдикцій є: Філіппіни; Монако; Фарерські; Сейшельські, Британські, Віргінські та Бермудські острови; Гібралтар, о. Мен, та ін. [9]. Конвенція передбачає не тільки обмін інформацією, але й інші форми співпраці, наприклад проведення податкових перевірок за кордоном або здійснення одночасних податкових перевірок. У перспективі український уряд може використати цю Конвенцію для створення своєї мережі багатосторонніх договорів про АОП. На цей час в Україні на різних стадіях узгодження перебувають проекти угод з урядами о. Мен, Кайманових островів, Панами, Бахрейну, Андорри, Сейшельських островів, Белізу, США [6].

Важливо, що Україна є одним із 124 учасників Глобального форуму із прозорості та обміну інформацією з метою оподаткування, і на цей час це одна з найперспективніших платформ для впровадження АОП. У травні 2014 р. декларацію ОЕСР з автоматичного обміну інформацією у сфері податків схвалили всі 34 члени організації і ще 13 держав. Майже всі ранні підписанти погодили конкретний графік підготовки до запуску АОП 2017-го, а більш як 65 юрисдикцій публічно висловили свою відданість проекту. У жовтні 2014 р. 51 країна підписала багатосторонню угоду компетентних органів про АОП, проте України серед підписантів не було [9].

У липні 2015 р. ОЕСР випустила повну версію стандарту автоматичного обміну фінансовою обліковою інформацією в податкових питаннях, затверджен-

ного Радою організації. У повній версії документа містяться рекомендації урядом і фінансовим установам, докладні типові угоди, а також стандарти гармонізації технічних та інформаційно-технологічних умов обміну даними. Описано, зокрема, вимоги до безпеки передання інформації [10]. Згідно зі стандартом, раз на рік уряди автоматично обмінюються інформацією про рахунки фізичних і юридичних осіб, трастів і фондів. Йдеться, зокрема, про залишки коштів, нарахування відсотків, дивідендів і виборгу.

Глобальний форум ОЕСР надає всіляку підтримку всім своїм членам на шляху до впровадження стандарту. Наприклад, проводять спеціальні тренінги для держслужбовців (на які Україна поки що не підписана), а також оцінювання якості та технічної готовності законодавчої/регулятивної бази для впровадження АОПІ. Для України цю експертизу було заплановано на другу половину – на кінець 2015 р. За її підсумками можна буде більш-менш упевнено говорити, встигне держава виконати вимоги Глобального форуму до вересня 2017 р. Саме відтоді планують перші обміни податковою інформацією в рамках багатосторонньої угоди.

Висновки. Услід за іншими світовими державами Україні потрібно інтегрувати принципи міжнародного обміну інформацією, зокрема у найбільш прогресивній його формі – автоматичного обміну. Така потреба виникає насамперед через те, що у сучасних умовах глобалізації та лібералізації ринків фіскальній службі необхідно мати можливість отримувати оперативну інформацію щодо руху капіталу та операцій резидентів в іноземних юрисдикціях. Без такого інструменту, як міжнародний обмін інформацією, запобігання та припинення податкових правопорушень, а також наповнення прибуткової частини бюджету держави є вкрай проблематичним.

Література

1. Конвенція Про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах від 25.01.1988 р., № ETS № 127 в редакції від 27.05.2010 р. / Офіційний веб-портал Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_325
2. Про перелік країн, на які поширюється дія Конвенції про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах / Лист Державної фіскальної служби України від 15.09.2015 № 34020/7/99-99-12-01-03-17. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/chinni-dvostoronni-mijjuryado/217024.html>
3. Щодо Міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування / Лист Державної фіскальної служби України від 30.01.2015 р., № 2809/7/99-99-12-01-03-17. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/chinnidvostoronnimijjuryado/196979.html>
4. Щодо порядку обміну податковою інформацією відповідно до підписаних Україною Міжнародних договорів, враховуючи введений мораторій на проведення податкових перевірок / Лист Державної фіскальної служби України від 20.04.2015 р., № 14089/7/99-99-12-01-02-17. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/gna/5920-14089.html>
5. Гальчинський А.С. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2005 роки). Шляхом європейської інтеграції / А.С. Гальчинський, В.М. Гаєць. – К. : ІІІЦ Госкомстата України, 2004. – С. 416.
6. Губін О. Фіскальна дружба: як налагодити обмін податковими даними з рештою світу / О. Губін. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1399639-fiskalna-druzhiba-yak-nalagoditi-obmin-podatkovimi-danimi-z-reshtoyu-svitu>
7. Міжнародне оподаткування : навч. посібн. / за ред. Ю.Г. Козака, В.М. Сліпа. – К. : Видво "Центр навч. літ-ри". – 2003. – С. 166.

8. Супрун С.П. Прозорість та міждержавний обмін податковою інформацією : презентація від 08.09.2014 р. / С.П. Супрун [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.vistuk.com.ua/ua/pubs/id/7108>

9. ТОВ "Ернст енд Янг Україна" // Останні тенденції у сфері Міжнародного оподаткування : презентація від 23.06.2015 р. / ТОВ "Ернст енд Янг Україна". [Електронний ресурс]. – Доступний з [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-international-tax-trends-23-jun-2015/\\$FILE/EY-international-tax-trends-23-jun-2015.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-international-tax-trends-23-jun-2015/$FILE/EY-international-tax-trends-23-jun-2015.pdf)

10. Standard for Automatic Exchange of Financial Information in Tax Matters (The CRS Implementation Handbook) / Організація економічного співробітництва і розвитку. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/implementation-handbook-standard-for-automatic-exchange-of-financial-information-in-tax-matters.pdf>

Надійшло до редакції 17.02.2016 р.

Руцишин Н.М., Галько Н.В. Международный обмен налоговой информацией: зарубежный и отечественный опыт

Раскрыты принципы, виды и современное состояние обмена информацией между налоговыми органами Украины и иностранными юрисдикциями. Проанализированы международные стандарты раскрытия и обмена информацией в целях налогообложения и состояния их внедрения в украинское налоговое законодательство. Сформированы предложения по интеграции принципов международного обмена информацией, в том числе в наиболее прогрессивной его форме – автоматического обмена, с целью повышения эффективности администрирования налогов и противодействия уклонению от уплаты налогов украинскими плательщиками.

Ключевые слова: международное налогообложение, налоговая информация, налоговая нагрузка, уровень налогообложения, налоговое законодательство, налогоплательщики, обмен налоговой информацией, система налогообложения.

Rushchyshyn N.M., Halko N.V. International Exchange of Tax Information: Foreign and Domestic Experience

Some principles, types and the current state of information exchange between Ukrainian and foreign tax authorities are formulated. International standards of disclosure and information exchange for tax purposes and the status of their implementation to Ukrainian tax legislation are analysed. In order to improve the efficiency of tax administration and to prevent tax evasion by Ukrainian taxpayers, it is proposed to integrate international principles of information exchange, particularly in its most advanced form – automatic exchange of information.

Keywords: international taxation, tax information, tax burden, level of taxation, tax law, taxpayers, exchange of tax information, system of taxation.

УДК 339.564(477)

ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Л.Д. Чалапко (Калник)¹, Л.А. Перетятко², С.І. Козак³

Досліджено динаміку експорту України, проведено аналіз сучасного експортного потенціалу в державі. Визначено комплекс внутрішніх і зовнішніх чинників, що впливають на український експорт, а також висвітлено основні його проблеми на сучасному етапі розвитку. Також з'ясовано домінуючі завдання у галузі фінансового сприяння експорту. Враховуючи сучасний стан української економіки та актуальність проблем роз-

¹ доц. Л.Д. Чалапко (Калник), канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка;

² доц. Л.А. Перетятко, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка;

³ студ. С.І. Козак – Львівський НУ ім. Івана Франка